

Prilog 2 – Program osiguranja

Program osiguranja portfelja kredita za likvidnost izvoznika PO-OPK-LIKV-01/24

Opis i cilj Programa osiguranja

Program osiguranja portfelja kredita za likvidnost izvoznika (dalje: Program osiguranja) Hrvatska banka za obnovu i razvitak (dalje: HBOR ili Osiguratelj) provodi u okviru poslova osiguranja izvoza u ime i za račun Republike Hrvatske, s ciljem poticanja izvoza i internacionalizacije gospodarstva Republike Hrvatske. Program osiguranja uveden je 25. 4. 2024.

Priroda i oblik Programa osiguranja

Program osiguranja u obliku portfeljnog osiguranja za nove kredite za likvidnost izvoznika provodi se kroz zaključenje Sporazuma o osiguranju portfelja između Osiguratelja i kreditne institucije, te pokriva do najviše 80% iznosa glavnice Kredita za likvidnost izvoznicima.

Program osiguranja je otvoren za sve kreditne institucije u Republici Hrvatskoj koje imaju poslovni nastan u Republici Hrvatskoj (sjedište ili podružnicu) i koje posluju u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama (imaju dozvolu za rad u Republici Hrvatskoj) i za Hrvatsku banku za obnovu i razvitak kao kreditora (dalje: HBOR kao kreditor; zajedno dalje: Osiguranici), a koje zadovoljavaju sljedeće kriterije¹:

- (i) nad Osiguranikom nije u tijeku poduzimanje supervizorskih mjera, odnosno nema od strane regulatora izrečenih supervizorskih mjera, a koje bi mogle djelovati u smjeru iscrpljivanja kapitalne adekvatnosti, i
- (ii) Osiguranik u razdoblju od posljednje tri godine, na nekonsolidiranoj razini, nije poslovao s gubitkom dvije uzastopne godine, i
- (iii) stope kapitala te zaštitni slojevi kapitala Osiguranika, na nekonsolidiranoj osnovi u svakoj od posljednje tri godine zadovoljavaju uvjete postavljene regulatornim zahtjevima o adekvatnosti kapitala.

Program osiguranja se može koristiti samo za nove kredite za likvidnost, a ne za već postojeće kredite.

Osiguranici su kao financijski posrednici dužni omogućiti izvoznicima povoljnije uvjete kreditiranja, npr. u obliku višeg volumena financiranja (odobrenjem veće izloženosti prema izvozniku), preuzimanjem rizičnijih portfelja (odobrenjem kredita unatoč rizičnijem rejtingu izvoznika), nižih zahtjeva za drugim instrumentima osiguranja, nižih kamatnih stopa i dr., o čemu će biti obvezni obavijestiti Osiguratelja prilikom uključanja kredita u portfelj u sklopu Obavijesti o uključivanju.

Trajanje Programa osiguranja

Trajanje Programa osiguranja nije vremenski određeno, no Osiguratelj i Osiguranik imaju pravo u svako vrijeme otkazati Sporazum o osiguranju portfelja na temelju kojeg se Program osiguranja provodi.

Krajnji korisnici Programa osiguranja

Krajnji korisnici ovog Programa osiguranja su izvoznici u skladu s Kriterijima prihvatljivosti za uključenje kredita u portfelj u odnosu na Izvoznika (Korisnika kredita), kojima je potrebna likvidnost za njihove aktivnosti.

¹ HBOR kao kreditor će na odgovarajući način dokazati ispunjavanje kriterija za prihvatljivost kreditnih institucija.

Sektorski i regionalni opseg Programa osiguranja²

Program osiguranja je otvoren za izvoznike iz svih sektora, osim za djelatnosti koje su navedene na popisu Neprihvatljivih aktivnosti u okviru HBOR-ovih Općih kriterija prihvatljivosti³, a primjenjivat će se na cijelom teritoriju Republike Hrvatske, pri čemu se izvoznici smatraju poduzetnici koji zadovoljavaju kriterij izvoza (dalje: Izvoznici):

- a) u posljednjoj poslovnoj godini za koju su dostupni službeni godišnji financijski izvještaji društva, ostvarili su:
 - najmanje 30% izvoznog prihoda u poslovnim приходima, ili
 - više od 50% prihoda od noćenja u poslovnim приходima, pri čemu je u toj godini udio ostvarenih noćenja nerezidenata Republike Hrvatske u ukupnom broju noćenja najmanje 30%, ili
 - najmanje 30% prihoda s jednim ili više izvoznika,
- ili
- b) u trenutku korištenja kredita imaju nerealizirane ili nenaplaćene izvozne ugovore/narudžbe u visini Kredita ili su dobavljači izvoznika za te izvozne ugovore.

Trajanje kredita

Trajanje kredita smije biti najduže 6 godina, a računa se od dana zaključenja Ugovora o kreditu do zadnjeg dana Roka otplate kredita.

Način osiguranja

Osiguratelj će s pojedinim Osiguranikom zaključiti Sporazum o osiguranju portfelja kojim se utvrđuje njihova poslovna suradnja u provođenju ovog Programa osiguranja te kojim Osiguratelj osigurava neplaćanje Kredita koje Osiguranik uključi u Portfelj. Osiguranici neće podnositi pojedinačne zahtjeve za osiguranje, već će samostalno uključivati kredite u osigurani portfelj i na kvartalnoj razini izvještavati Osiguratelja o tako odobrenim kreditima.

Iznimno, Osiguranici će od Osiguratelja zatražiti prethodnu suglasnost za uključenje kredita u Portfelj za:

- (i) kredite za koje će neto osigurana svota (umnožak iznosa glavnice kredita i visine pokrića) iznositi 5.000.000,00 EUR ili više, i/ili
- (ii) kredite koji su odobreni Korisnicima kredita prema kojima je Osiguratelj već izložen ili će zajedno s predmetnim kreditom potencijalno biti izložen po programima osiguranja kredita za likvidnost / obrtna sredstva / pripremu izvoza Osiguratelja⁴ u ukupnom bruto iznosu od 20.000.000,00 EUR ili više, ili
- (iii) kredite koji su odobreni Korisnicima kredita koji nisu uredni u podmirenju svojih trenutnih kreditnih obveza i obveza prema državi, na način definiran Kriterijima prihvatljivosti za uključenje kredita u portfelj u odnosu na Izvoznika (Korisnika kredita).

Sastavni dio Sporazuma o osiguranju portfelja su, među ostalim, i Opći uvjeti osiguranja portfelja kredita za likvidnost izvoznika OU-OPK-LIKV-01/24 i sve njihove eventualne izmjene i dopune (dalje: Opći uvjeti), koji sadržavaju prava i obveze Osiguranika i Osiguratelja. U slučaju neslaganja pojedine odredbe Općih uvjeta s Programom osiguranja, važit će odredbe Općih uvjeta.

² Cjeloviti Kriteriji prihvatljivosti za uključenje kredita u portfelj te Kriteriji prihvatljivosti za izmjenu roka otplate kredita zbog poslovnih razloga nalaze se na stranicama 6 do 12 ovog Programa osiguranja.

³ HBOR-ovi Opći kriteriji prihvatljivosti koji su objavljeni kao važeći na internetskoj stranici: <https://www.hbor.hr/zakoni-pravilnici-akti-i-ostali-dokumenti>

⁴ Program osiguranja kredita za pripremu izvoza (skraćeno: KPI), Program osiguranja portfelja kredita za obrtna sredstva za izvoznike (skraćeno: OPK SME), Program osiguranja portfelja kredita za likvidnost izvoznika – Covid-19 mjera Republike Hrvatske pomoći gospodarstvu (skraćeno: OPK Covid), Program pojedinačnog osiguranja kredita za likvidnost izvoznika – Covid-9 mjera Republike Hrvatske pomoći gospodarstvu (skraćeno: PPO Covid), Program osiguranja portfelja kredita za likvidnost izvoznika – mjera pomoći gospodarstvu Republike Hrvatske nakon ruske agresije na Ukrajinu (skraćeno: OPK Ukrajina), Program pojedinačnog osiguranja kredita za likvidnost izvoznika – mjera pomoći gospodarstvu Republike Hrvatske nakon ruske agresije na Ukrajinu (skraćeno: PPO Ukrajina), Program osiguranja portfelja kredita za likvidnost izvoznika (skraćeno: OPK LIKV)

Premija

Osiguratelj od Osiguranika za osiguranje Kredita naplaćuje Premiju.

Osiguranik se obvezuje platiti Osiguratelju Premiju za svaki Kredit uključen u Portfelj. Osiguranik obračunava Premiju jednokratno za svaki Kredit prilikom uključivanja tog Kredita u Portfelj te izračunati iznos prikazuje u Obavijesti o uključivanju, uz koji dostavlja i izračun Premije.

Premija se iskazuje i naplaćuje u eurima. Osiguratelj će ispostaviti Osiguraniku račun za Premiju na temelju obračuna Premije iz Obavijesti o uključivanju.

Izračun Premije:

- Premija za svaki Kredit računa se kao zbroj Premija za svaku godinu Trajanja kredita, primjenom odgovarajuće godišnje premijske stope na osigurani iznos glavnice Kredita (do 80% glavnice Kredita) na temelju preliminarnog otplatnog plana glavnice Kredita tijekom Trajanja kredita.
- Iznos izračunate Premije diskontira se na sadašnju vrijednost primjenom diskontne kamatne stope koju objavljuje Europska komisija (bazna stopa⁵ uvećana za 1 postotni poen, u %).
- Tijekom razdoblja korištenja Kredita (do početka Roka otplate kredita), Premija se obračunava na osigurani iznos Odobrene glavnice kredita, bez obzira na iskorištenost Kredita.
- Trajanje kredita izračunava se u skladu s kalendarskom godinom te ukupno Trajanje kredita ne može biti duže od šest kalendarskih godina (npr. ako je Ugovor o kreditu zaključen 1. 9. 2024., zadnji dan Roka otplate kredita mora biti najkasnije 31. 8. 2030.).
- Godišnje premijske stope utvrđuju se ovisno o veličini Korisnika kredita (prema definiciji EU⁶), i to:
 - (i) za mikro, male i srednje poduzetnike: postoje dvije mogućnosti utvrđivanja godišnje premijske stope i Osiguranik samostalno utvrđuje koju će od tih mogućnosti primijeniti:
 - a) korištenje tzv. premijskih stopa sigurne luke (utvrđenih od strane Europske komisije), koje su iskazane prema rejting skalama rejting agencija Standard&Poor's, Fitch i Moody's, te navedene u sljedećoj tablici⁷:

Kreditna kvaliteta	Standard&Poor's	Fitch	Moody's	Godišnja premijska stopa	
Najviša kvaliteta	AAA	AAA	Aaa	0,4%	
Vrlo visoka sposobnost plaćanja	AA+	AA+	Aa1		
	AA	AA	Aa2		
Visoka sposobnost plaćanja	AA-	AA-	Aa3	0,55%	
	A+	A+	A1		
	A	A	A2		
Dovoljna sposobnost plaćanja	A-	A-	A3	0,8%	
	BBB+	BBB+	Baa1		
	BBB	BBB	Baa2		
Sposobnost plaćanja osjetljiva na nepovoljne okolnosti	BBB-	BBB-	Baa3	2%	
	BB+	BB+	Ba1		
	BB	BB	Ba2		
Sposobnost plaćanja vjerojatno će biti umanjena u nepovoljnim okolnostima	BB-	BB-	Ba3	3,8%	
	B+	B+	B1		
	B	B	B2		
Sposobnost plaćanja ovisi o trajnim povoljnim okolnostima	B-	B-	B3	6,3%	
	CCC+	CCC+	Caa 1		nije dostupno
	CCC	CCC	Caa 2		
	CCC-	CCC-	Caa 3		
	CC	CC	-		
-	C	-			
Obveze se ne ispunjavaju ili se skoro ne ispunjavaju	SD	DDD	Ca	nije dostupno	
	D	DD	C		
	-	D	-		

⁵ https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/legislation/reference-discount-rates-and-recovery-interest-rates/reference-and-discount-rates_en

⁶ Preporuka Komisije br. 2003/361/EZ od 6. 5. 2003. u vezi s definicijom mikro, malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20. 5. 2003., str. 36-41)

⁷ Osiguranik će navedene premijske stope mapirati na svoju internu rejting skalu, u skladu sa svojom vlastitom metodologijom, odnosno svojim standardnim internim aktima, pravilima i procedurama.

Za mikro, male i srednje poduzetnike koji nemaju kreditnu povijest ili ocjenu zasnovanu na bilančnom pristupu (tzv. poduzetnici početnici⁸), godišnja premijska stopa sigurne luke postavljena je na 3,8% (utvrđeno od strane Europske komisije), ali nikad ne može biti niža od premijske stope koja bi se primijenila na društvo ili društva majke. Za Kredite odobrene poduzetnicima početnicima može se primijeniti drugačija premijska stopa u sljedećim slučajevima:

- ako su poduzetnici početnici članovi grupe, Osiguranik može primijeniti premijsku stopu koja se dodjeljuje kreditnom rejtingu: (i) grupe na konsolidiranoj osnovi, pri čemu matica grupe jamči za obveze poduzetnika početnika po Ugovoru o kreditu ili (ii) društvu koje je član grupe i koje jamči za obveze poduzetnika početnika po Ugovoru o kreditu;
- ako poduzetnici početnici nisu članovi grupe, Osiguranik može primijeniti premijsku stopu koja se dodjeljuje kreditnom rejtingu jamca ili sudužnika po Ugovoru o kreditu.

ili

- b) premijska stopa se računa na način kako je naveden u sljedećoj točki (ii) za velike poduzetnike.
- (ii) za velike poduzetnike: godišnja premijska stopa se računa kao razlika između: (i) godišnje kamatne stope na kredit, ne uzimajući u obzir predmetno osiguranje Kredita Programom osiguranja i (ii) troška zaduženja Osiguranika za kredit koji će se uključiti u Portfelj.

Naknade

Naknada za administrativne troškove uključivanja kredita u Portfelj za koje nije potrebna suglasnosti Osiguratelja se ne obračunava i ne naplaćuje.

Naknada za obradu Zahtjeva za davanje suglasnosti Osiguratelja obračunava se i naplaćuje po obrađenom zahtjevu za suglasnost i iznosi:

- za davanje suglasnosti za uključivanje kredita u Portfelj: 0,10% na iznos osigurane glavnice Kredita (bez kamate), najmanje 200,00 EUR, a najviše 2.000,00 EUR,
- za davanje suglasnosti za izmjenu uvjeta Kredita koji su već uključeni u Portfelj: 0,05% na iznos osigurane glavnice Kredita (bez kamate), najmanje 100,00 EUR, a najviše 1.000,00 EUR.

Naknada za obradu Zahtjeva za davanje suglasnosti Osiguratelja se iskazuje i naplaćuje u eurima. Osiguratelj će ispostaviti Osiguraniku račun za naknadu za obradu Zahtjeva za davanje suglasnosti zajedno s izdanom suglasnosti.

Odobrenje kredita

Odobrenje kredita obavlja samostalno Osiguranik prema vlastitoj procjeni kreditne sposobnosti Izvoznika i u skladu s vlastitim procedurama, pri čemu kredit kojeg Osiguranik želi uključiti u Portfelj mora zadovoljavati **Kriterije prihvatljivosti za uključivanje kredita u portfelj definirane ovim Programom osiguranja**. U okviru Sporazuma o osiguranju portfelja, utvrdit će se Najviši volumen portfelja i drugi specifični uvjeti osiguranja.

Osiguranik uključuje kredite u Portfelj na način da po isteku svakog Kalendarskog tromjesečja dostavi Osiguratelju Obavijest o uključivanju koja će sadržavati podatke o svim kreditima koje želi uključiti u Portfelj i za koje je Ugovor o kreditu zaključen u tom Kalendarskom tromjesečju (iznimno i podatke o kreditima za koje je Ugovor o kreditu zaključen u prethodnom Kalendarskom tromjesečju ako ih Osiguranik omaškom nije naveo u prethodnoj Obavijesti o uključivanju, a koje Osiguranik želi uključiti u Portfelj), te uz koju dostavlja i preliminarni otplatni plan Kredita.

Na temelju Obavijesti o uključivanju, Osiguratelj će Osiguraniku ispostaviti račun za Premiju.

Osiguranik je dužan tromjesečno izvještavati Osiguratelja o stanju Kredita, o otplaćenim Kreditima, o izmjeni roka otplate Kredita, te jednom godišnje o regresnoj naplati za Kredite za koje je isplaćena Odšteta.

⁸ Poduzetnicima početnicima smatraju se poduzetnici koji u trenutku podnošenja zahtjeva za kredit posluju kraće od 3 godine u odnosu na datum na koji su osnovani.

Odštetni zahtjev

U slučaju neplaćanja po Kreditu, Osiguranik Osiguratelju podnosi Odštetni zahtjev istekom 30 kalendarskih dana od Dana obračuna te uz njega prilaže dokumentaciju definiranu Općim uvjetima. Osiguratelj će se o podnesenom Odštetnom zahtjevu očitovati u roku od 35 kalendarskih dana. U slučaju prihvaćanja Odštetnog zahtjeva, Osiguratelj će u roku od deset kalendarskih dana Osiguraniku isplatiti Odštetu do visine ugovorene Stope pokrića (do 80%) Štete.

Odšteta se iskazuje i isplaćuje u eurima.

Prije isplate Odštete, Osiguranik je s Osigurateljem dužan zaključiti Ugovor o regresnoj naplati kojim se, između ostalog, uređuju njihova prava i obveze u odnosu na naplatu tražbina po Kreditu nakon isplate Odštete.

Regresna naplata

Regresnu naplatu od Izvoznika nakon isplaćene Odštete, za vlastito i za Osigurateljevo potraživanje, vodi samostalno Osiguranik. U slučaju regresne naplate, priljevi iz svih instrumenata osiguranja ugovorenih po Kreditu, ako isti budu ugovoreni, dijelit će se između Osiguratelja i Osiguranika pro rata u visini ugovorenog pokrića osiguranjem (Osiguranik je dužan Osiguratelju proslijediti do 80% naplaćenog iznosa, odnosno u skladu s ugovorenim Stopom pokrića ako je ona niža od 80%).

Osiguratelj će Osiguraniku naknaditi do 80% nastalih Troškova prisilne naplate, odnosno u skladu s ugovorenim Stopom pokrića ako je ona niža od 80%, pod uvjetom da je Osiguranik od Osiguratelja pribavio prethodnu ili naknadnu pisanu suglasnost na navedene Troškove.

Izmjena roka otplate kredita zbog poslovnih razloga i Premija za izmjenu roka otplate kredita

Za Kredite uključene u Portfelj i za koje nije isplaćena Odšteta, Osiguranik je ovlašten jednokratno samostalno izmijeniti Rok otplate kredita ako je Pomak roka otplate kredita kraći ili jednak od tri mjeseca, za što nije dužan platiti dodatnu Premiju⁹.

Ako je Pomak roka otplate kredita duži od tri mjeseca, tada ga je Osiguranik ovlašten samostalno izmijeniti pod uvjetom da se radi o Izmjeni roka otplate kredita zbog poslovnih razloga odnosno daljnjoj potrebi Izvoznika za likvidnim sredstvima i pod uvjetom da su na dan odobrenja izmjene ispunjeni Kriteriji prihvatljivosti za izmjenu roka otplate kredita zbog poslovnih razloga. U navedenom slučaju, Osiguranik je obavezan obračunati i Osiguratelju platiti Premiju za izmjenu roka otplate kredita. Izračunati iznos Premije za izmjenu roka otplate kredita Osiguranik prikazuje u Obavijesti o izmjeni roka otplate kredita.

Premija za izmjenu roka otplate kredita izračunava se kao razlika Premije za novo Trajanje kredita i Premije za inicijalno Trajanje kredita. Premija za novo Trajanje kredita računa se na isti način kao i Premija za inicijalno Trajanje kredita (početni dan Trajanja kredita je datum zaključenja Ugovora o kreditu), pri čemu se kod izračuna uzima otplatni plan koji uključuje inicijalnu otplatu Kredita od dana zaključenja Ugovora o kreditu do dana reprograma Kredita i novu otplatu Kredita za preostalo vrijeme Trajanja kredita.

⁹ Osiguranik nije obavezan obračunati i platiti Premiju za Pomak roka otplate kredita koji je kraći ili jednak od tri mjeseca samo kada je riječ o prvom Pomaku roka otplate kredita. Ako se više puta provodi Pomak roka otplate kredita koji je jednak ili kraći od tri mjeseca (za što je Osiguranik obavezan pribaviti prethodnu suglasnost Osiguratelja), kao i ako je prvi Pomak roka otplate kredita duži od 3 mjeseca, a neki od sljedećih Pomaka roka otplate kredita jednak ili kraći od 3 mjeseca, potrebno je obračunati i platiti Premiju za izmjenu roka otplate kredita.

Kriteriji prihvatljivosti za uključenje kredita u portfelj

U nastavku su **Kriteriji prihvatljivosti za uključenje kredita u portfelj** koji moraju biti ispunjeni da bi Krediti bili osigurani:

1. KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI ZA UKLJUČENJE KREDITA U PORTFELJ

1.1. U ODNOSU NA IZVOZNIKA (KORISNIKA KREDITA)

1.1.1. Sljedeći kriteriji moraju biti ispunjeni na dan odobrenja Kredita, pri čemu će se relevantnom smatrati dokumentacija iz koje je Osiguranik navedeno utvrdio prilikom obrade zahtjeva za kredit¹⁰:

Izvoznik

Korisnik kredita može biti svaki subjekt koji obavlja gospodarsku djelatnost, bez obzira na njegovu veličinu i pravni oblik, koji je registriran sa sjedištem u Republici Hrvatskoj (trgovačka društva, obrtnici, i druge pravne i fizičke osobe koje samostalno obavljaju gospodarsku djelatnost) i

(i) ne podliježe sankcijama Europske unije (dalje: EU) ili međunarodnih partnera¹¹, uključujući, ali ne ograničavajući se na subjekte:

- posebno navedene u pravnim aktima kojima se izriču te sankcije, ili
- u vlasništvu ili pod kontrolom osoba, subjekata ili tijela na koje se primjenjuju sankcije koje je donijela EU ili međunarodni partneri, ili
- koji djeluju u sektorima na koje se primjenjuju sankcije koje je donijela EU ili međunarodni partneri, u mjeri u kojoj bi Program osiguranja narušio ostvarenje ciljeva relevantnih sankcija,

pri čemu je Osiguranik dužan utvrditi da Korisnik kredita ne podliježe predmetnim sankcijama u skladu s vlastitim internim procedurama, kao i utvrditi da je Korisnik kredita isto naveo u Izjavi o sankcijama (što će navesti u Izjavi Osiguranika koju dostavlja Osiguratelju uz Odštetni zahtjev),

(ii) nije u teškoćama (u smislu Uredbe o općem skupnom izuzeću¹²), pri čemu je Osiguranik dužan utvrditi da je Korisnik kredita u Izjavi o statusu klijenta naveo da nije u teškoćama, te je neovisno o izjavi Korisnika kredita, Osiguranik samostalno dužan provjeriti i utvrditi da Korisnik kredita ne ispunjava niti jedan od sljedećih uvjeta (što će navesti u Izjavi Osiguranika koju dostavlja Osiguratelju uz Odštetni zahtjev):

- a) za društva s ograničenom odgovornošću (društva kapitala: d.d., d.o.o. i dr.), prema posljednjim službenim godišnjim financijskim izvještajima društva, kapital i rezerve iznose manje od 50% upisanog temeljnog kapitala, odnosno za društva s neograničenom odgovornošću, smanjeno je više od polovice ukupne imovine zbog prenesenih gubitaka, i
- b) nad društvom se provodi predstečajni, stečajni ili likvidacijski postupak, i
- c) za velike poduzetnike, ako su tijekom zadnje dvije godine za koje su dostupni službeni godišnji financijski izvještaji društva kumulativno zadovoljena oba sljedeća uvjeta u obje godine:
 - i. omjer dugoročnih financijskih obveza i kapitala i rezervi poduzetnika veći je od 7,5, i
 - ii. omjer EBITDA i troška kamata iz financijskih obveza je manji od 1,0.

¹⁰ Ako od zaprimanja dokumentacije na temelju koje se kriteriji utvrđuju, do odobrenja Kredita, protekne više od 3 mjeseca, Osiguranik će utvrditi i dokumentirati (kroz Izjavu Osiguranika koju dostavlja Osiguratelju uz Odštetni zahtjev) da nije bilo izmjena u odnosu na prikupljenu dokumentaciju ili pribaviti novu (ažuriranu) dokumentaciju.

¹¹ Ujedinjenih naroda (*UN sanctions list*), Grupe za financijsku akciju (*FATF sanctions list*), Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske (*UK sanctions list*), Sjedinjenih Američkih Država (*US sanctions list*)

¹² Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. 6. 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora Tekst značajan za EGP (SL L 187, 26. 6. 2014.), pročišćeni tekst od 1. 7. 2023.

Kod poduzetnika koji su dio grupe, kriteriji se uvijek razmatraju na razini poduzetnika, no ako međusobni odnosi društava u grupi ukazuju na međuovisnost u poslovanju (najčešće kada društva u grupi posluju na istim ili susjednim tržištima) i teškoće cijele grupe, potrebno je dodatno provjeriti kriterije i na razini grupe.

Kod poduzetnika koji posluju manje od tri godine u odnosu na datum na koji su osnovani, Osiguranik razmatra samo kriterij pod b).

- (iii) uredno podmiruje svoje trenutne kreditne obveze i obveze prema državi:
- a) izloženost Osiguranika prema Korisniku kredita je kod Osiguranika klasificirana u rizičnu skupinu A (prema Odluci¹³ Hrvatske narodne banke). Ako Osiguranik nije izložen prema Korisniku kredita, ovaj kriterij se ne primjenjuje; i
 - b) Korisnik kredita nema dospjelih nepodmirenih obveza starijih od 30 kalendarskih dana prema drugim vjerovnicima kod kojih ima zaduženje¹⁴, što Osiguranik utvrđuje na temelju Izjave o zaduženosti Izvoznika i:
 - (i) uvidom u Osnovni sustav registra (OSR sustav) za vjerovnike koji sudjeluju u razmjeni podataka s Hrok-om, a što Osiguranik dokumentira izlistom/izvještajem iz OSR sustava, i/ili
 - (ii) privitaka Izjave o zaduženosti koja čine očitovanja vjerovnika ne starija od 30 dana od podnošenja zahtjeva za kredit (npr. potvrde o urednosti plaćanja kod financijskih institucija, izvodi otvorenih stavaka i sl.)¹⁵; i
 - c) Korisnik kredita nema dospjelih nepodmirenih obveza po osnovi javnih davanja o kojima službenu evidenciju vodi Porezna uprava ili, u slučaju postojanja dospjelih nepodmirenih obveza, iste su regulirane (npr. upravnim ugovorom sklopljenim s Poreznom upravom). Osiguranik utvrđuje ispunjenje ovog uvjeta na temelju Potvrde o stanju duga po osnovi javnih davanja o kojima službenu evidenciju vodi Porezna uprava, koja nije starija više od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva za kredit.
- Ispunjenje predmetnog kriterija iz ove točke (iii) Osiguranik će navesti u Izjavi Osiguranika koju dostavlja Osiguratelju uz Odštetni zahtjev,
- (iv) zadovoljava kriterij izvoza:
- a) u posljednjoj poslovnoj godini za koju su dostupni službeni godišnji financijski izvještaji društva, ostvario je:
 - najmanje 30% izvoznog prihoda¹⁶ u poslovnim prihodima (izvoznik), ili

¹³ Odluka o klasifikaciji izloženosti u rizične skupine i načinu utvrđivanja kreditnih gubitaka (NN br. 114/2017., 110/2018., 139/2022.), sa svim naknadnim izmjenama i dopunama

¹⁴ Razmatraju se obveze Korisnika kredita kod svih kreditnih institucija u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama i kod HBOR-a kao kreditora.

¹⁵ U svakom slučaju, Osiguranik ima pravo izabrati hoće li kriterij za urednosti otplate utvrditi na temelju podataka iz OSR sustava ili kroz očitovanja vjerovnika, no bitno je da to utvrdi za sve vjerovnike koje je Izvoznik naveo u Izjavi o zaduženosti.

¹⁶ Pod pojmom "izvozni prihod" smatra se svaki prihod ostvaren s nerezidentnima Republike Hrvatske. Izvozne prihode Osiguranik utvrđuje na temelju službenih financijskih izvještaja Korisnika kredita ili, ako u financijskim izvještajima nisu iskazani izvozni prihodi, na temelju druge dokumentacije kojom Osiguranik utvrđuje ispunjenje ovog kriterija (npr. pisana izjava Korisnika kredita uz dokumente potpisane od strane ovlaštenih predstavnika odnosno zakonskih zastupnika ili punomoćnika Korisnika kredita, kojima je istu moguće provjeriti i potvrditi, kao npr. bruto bilancu usklađenu sa službenim financijskim izvještajima, konto kartice kupaca s ostvarenim prometom u toj godini, ugovore s kupcima koji su se djelomično ili potpuno realizirali u toj godini, BON1 s podatkom o izvoznim prihodima u toj godini, interni ili eksterni izvještaji Korisnika kredita koji sadrže podatke o izvoznim prihodima i dr.).

- više od 50% prihoda od noćenja u poslovnim приходima, pri čemu je u toj godini udio ostvarenih noćenja nerezidenata Republike Hrvatske u ukupnom broju noćenja¹⁷ najmanje 30% (izvoznik), ili
- najmanje 30% prihoda s jednim ili više izvoznika iz prethodne dvije alineje (dobavljač izvoznika)¹⁸,

ili

- b) u trenutku korištenja Kredita ima nerealizirane ili nenaplaćene ugovore/narudžbe u visini Kredita, i to:
- izvozne ugovore/narudžbe s jednim ili više inozemnih kupaca (izvoznik), ili
 - ugovore/narudžbe s jednim ili više izvoznika iz prethodne alineje zaključene u svrhu realizacije tog izvoznog ugovora/narudžbe (dobavljač izvoznika).

Djelatnost	Svaka djelatnost Korisnika kredita smatra se prihvatljivom, osim djelatnosti koje su navedene na popisu Neprihvatljivih aktivnosti u okviru HBOR-ovih Općih kriterija prihvatljivosti ¹⁹ , što Osiguranik utvrđuje na temelju Izjave o djelatnosti Korisnika kredita koju dostavlja uz Odštetni zahtjev.
Ostalo	<p>Kreditna sposobnost Korisnika kredita je pozitivno ocijenjena od strane Osiguranika u skladu s propisima, svojim standardnim internim aktima, pravilima i procedurama, kako Osiguranik i inače postupa s kreditima za likvidnost odobrenim korisnicima kredita iste ili slične rizične kategorije, što će Osiguranik navesti u Izjavi Osiguranika koju dostavlja Osiguratelju uz Odštetni zahtjev.</p> <p>Korisnik kredita i/ili odgovorne osobe Korisnika kredita navedene u Izjavi o prihvatljivosti klijenta, koju Osiguranik pribavlja od Korisnika kredita, nisu pravomoćno osuđeni za jedno ili više kaznenih djela navedenih u Izjavi o prihvatljivosti klijenta, te u odnosu na njih ne postoje okolnosti navedene u Izjavi o prihvatljivosti klijenta, odnosno, u slučaju postojanja određenih pravomoćnih osuđujućih presuda i okolnosti, poduzete su odgovarajuće mjere navedene u Izjavi o prihvatljivosti klijenta. Osiguranik utvrđuje ispunjenje ovog uvjeta na temelju Izjave o prihvatljivosti klijenta i u skladu sa svojim standardnim internim aktima, pravilima i procedurama, što će navesti u Izjavi Osiguranika koju dostavlja Osiguratelju uz Odštetni zahtjev.</p>

1.2. U ODNOSU NA KREDIT

1.2.1. Sljedeći kriteriji moraju biti ispunjeni na dan odobrenja Kredita, pri čemu će se relevantnom smatrati dokumentacija iz koje je Osiguranik navedeno utvrdio prilikom obrade zahtjeva za kredit²⁰:

Vrsta	Pojedinačni, okvirni ili revolving krediti
Namjena	(i) Krediti moraju biti novi krediti za likvidnost.

¹⁷ Osiguranik utvrđuje udio ostvarenih noćenja nerezidenata Republike Hrvatske u ukupnom broju noćenja izvještajem eVisitor.

¹⁸ Osiguranik utvrđuje ispunjenje kriterija da je Korisnik kredita dobavljač izvoznika na temelju pisane izjave Korisnika kredita o istom, uz dokumente kojima je izjavu moguće provjeriti i potvrditi (dokumente kojima se dokazuje da je Korisnik kredita dobavljač jednom ili više društva i da su ta društva izvoznici; za primjere dokumenata vidjeti prethodne dvije fusnote).

¹⁹ HBOR-ovi Opći kriteriji prihvatljivosti koji su objavljeni kao važeći na internetskoj stranici: <https://www.hbor.hr/zakoni-pravilnici-akti-i-ostali-dokumenti>

²⁰ Ako od zaprimanja dokumentacije na temelju koje se kriteriji utvrđuju, do odobrenja Kredita, protekne više od 3 mjeseca, Osiguranik će utvrditi i dokumentirati (kroz Izjavu Osiguranika koju dostavlja Osiguratelju uz Odštetni zahtjev) da nije bilo izmjena u odnosu na prikupljenu dokumentaciju ili pribaviti novu (ažuriranu) dokumentaciju.

- (ii) Sredstva Kredita Osiguranik ne smije isplatiti te Korisnik kredita ne smije koristiti za refinanciranje ili prijevremeno podmirenje obveza za postojeća zaduženja kod Osiguranika ili drugih financijskih institucija²¹ (kredite, leasinge i sl.).
- (iii) Sredstva Kredita Osiguranik smije isplatiti te Korisnik kredita smije koristiti za podmirenje obveza koje redovno dospijevaju tijekom razdoblja korištenja Kredita ili su redovno dospjele prije razdoblja korištenja Kredita, prema Osiguraniku i drugim financijskim institucijama u skladu s otplatnim planovima u trenutku sklapanja tih ugovora o kreditu, pri čemu najviši iznos Kredita koji se može isplatiti i koristiti za podmirenje tih obveza iznosi 35% ukupnog iznosa Kredita.
- (iv) Sredstva Kredita Osiguranik smije isplatiti te Korisnik kredita smije koristiti i za povrat sredstava Korisniku kredita (refundaciju) za troškove ranije plaćene od strane Korisnika kredita, a koji su nastali najranije u razdoblju od 6 mjeseci prije dana zaprimanja zahtjeva za kredit i koji su od strane Osiguranika ocijenjeni prihvatljivima u skladu s prihvatljivom namjenom Kredita iz Programa osiguranja, pri čemu kod refundacije troškova plaćenih od strane Korisnika kredita prema financijskim institucijama, iznos refundacije za te troškove može iznositi do najviše 35% ukupnog iznosa Kredita. Iznos refundacije troškova plaćenih od strane Korisnika kredita prema ostalim dobavljačima koji nisu financijske institucije nije ograničen.
- (v) Za plaćanje obveza prema financijskim institucijama iz prethodne dvije točke (podmirenje redovnih dospjeća i refundacije) može se koristiti zajedno najviše 35% ukupnog iznosa Kredita.
- (vi) Ako se sredstva Kredita isplaćuju u korist Korisnika kredita, a Osiguranik inače po propisima, svom standardnom postupanju te po Ugovoru o kreditu, ne provjerava namjenu korištenja tih sredstava Kredita, Osiguranik se nakon isplate oslobađa odgovornosti od daljnje provjere namjene.

Iznos

Najviši iznos Kredita po jednom Korisniku kredita određuje se ovisno o tome kako je utvrđen kriterij izvoza iz Kriterija prihvatljivosti za uključenje kredita u portfelj u odnosu na Izvoznika (Korisnika Kredita) iz točke 1.1.1., podtočke (iv) kriterija Izvoznika ovog Programa osiguranja, te može iznositi najviše u visini:

- a) planiranog iznosa potrebne likvidnosti (obrnih sredstava) Korisnika kredita u razdoblju korištenja Kredita, ako je kriterij izvoza utvrđen u odnosu na potrebni udio (%) izvoznog prihoda / prihoda od noćenja u poslovnim prihodima ili za dobavljače takvih izvoznika (točka a) podtočke (iv)), ili
- b) planiranog iznosa nerealiziranih ili nenaplaćenih ugovora/narudžbi za jedan ili više izvoznih poslova u trenutku korištenja Kredita, ako je kriterij izvoza utvrđen u odnosu na izvozne ugovore/narudžbe ili za dobavljače takvih izvoznika (točka b) podtočke (iv)).

Osiguranik utvrđuje najviši iznos Kredita u skladu s iznosom koji Korisnik Kredita navodi u Izjavi o potrebnoj likvidnosti (obrnim sredstvima), te njezinim privitcima.

Glavnica Kredita može se uvećati za trošak Premije.

Valuta

u EUR

Trajanje kredita

Vremensko razdoblje od dana sklapanja Ugovora o kreditu do zadnjeg dana Roka otplate kredita, koje uključuje razdoblje korištenja Kredita i Rok otplate kredita.

²¹ HBOR kao kreditor, kreditne institucije u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama, leasing-društva u skladu sa Zakonom o leasingu, faktoring društva u skladu sa Zakonom o faktoringu

Rok otplate kredita uključuje poček i otplatu Kredita, pri čemu ni u kojem slučaju Trajanje kredita ne može biti duže od šest godina.

Otplata kamata može biti godišnje ili češće.

Trajanje kredita određuje Osiguranik, neovisno o tome kako je utvrđen kriterij izvoza iz Kriterija prihvatljivosti za uključenje kredita u portfelj u odnosu na Izvoznika (Korisnika Kredita) iz točke 1.1.1., podtočke (iv) kriterija Izvoznika ovog Programa osiguranja.

Ostalo

Osiguranik može uključiti u Portfelj samo one kredite čiji su Ugovori o kreditu zaključeni tijekom trajanja Sporazuma o osiguranju portfelja pri čemu se krediti u Portfelj moraju uključiti u cijelom iznosu njihove glavnice.

Osiguranik može uključiti u Portfelj kredit za koji će neto Osigurana svota (umnožak iznosa glavnice Kredita i visine pokrića) iznositi 5.000.000,00 EUR ili više, samo ako je od Osiguratelja dobio prethodnu suglasnost za uključivanje predmetnog kredita u Portfelj.

Osiguranik može uključiti u Portfelj kredit odobren Korisniku kredita prema kojemu je Osiguratelj već izložen ili će zajedno s predmetnim kreditom potencijalno biti izložen po HBOR-ovim programima osiguranja kredita za likvidnost / obrtna sredstva / pripremu izvoza²² u ukupnom bruto iznosu od 20.000.000,00 EUR ili više, samo ako je od Osiguratelja dobio prethodnu suglasnost za uključivanje predmetnog kredita u Portfelj. Osiguranik utvrđuje navedenu ukupnu bruto izloženost u skladu s Izjavom o kreditima odobrenim uz HBOR-ovo osiguranje, koju daje Korisnik Kredita u trenutku podnošenja zahtjeva za kredit, pri čemu se u obzir uzimaju svi krediti koji su odobreni, a koji nisu u cijelosti otplaćeni, kao i krediti za koje je u postupku razmatranje odobrenja, zajedno s predmetnim kreditom koji se namjerava uključiti u Portfelj²³. Ako je Korisnik kredita dio grupe, izloženost se razmatra na razini pojedinog Korisnika kredita.

Ove suglasnosti Osiguranik će od Osiguratelja zatražiti putem propisanog obrasca Zahtjeva za suglasnost Osiguratelja (prilog Sporazumu o osiguranju portfelja), na koji će se Osiguratelj pisano očitovati najkasnije u roku 30 kalendarskih dana od zaprimanja potpunog zahtjeva za suglasnost.

²² Program osiguranja kredita za pripremu izvoza (skraćeno: KPI), Program osiguranja portfelja kredita za obrtna sredstva za izvoznike (skraćeno: OPK SME), Program osiguranja portfelja kredita za likvidnost izvoznika – Covid-19 mjera Republike Hrvatske pomoći gospodarstvu (skraćeno: OPK Covid), Program pojedinačnog osiguranja kredita za likvidnost izvoznika – Covid-9 mjera Republike Hrvatske pomoći gospodarstvu (skraćeno: PPO Covid), Program osiguranja portfelja kredita za likvidnost izvoznika – mjera pomoći gospodarstvu Republike Hrvatske nakon ruske agresije na Ukrajinu (skraćeno: OPK Ukrajina), Program pojedinačnog osiguranja kredita za likvidnost izvoznika – mjera pomoći gospodarstvu Republike Hrvatske nakon ruske agresije na Ukrajinu (skraćeno: PPO Ukrajina), Program osiguranja portfelja kredita za likvidnost izvoznika (skraćeno: OPK LIKV)

²³ Kod izračuna ukupnog iznosa kredita, uzima se u obzir najveća moguća bruto izloženost po glavnici kredita u trenutku podnošenja zahtjeva za kredit: 1) za kredite koji još nisu odobreni uzima se u obzir iznos zatražene glavnice kredita; 2) za odobrene kredite koji su još u korištenju uzima se u obzir iznos odobrene glavnice kredita; 3) za odobrene kredite za koje je isteklo razdoblje korištenja, uzima se u obzir stanje (neotplaćeni iznos) glavnice kredita.

Kriteriji prihvatljivosti za izmjenu roka otplate kredita zbog poslovnih razloga

U nastavku su navedeni **Kriteriji prihvatljivosti za izmjenu roka otplate kredita zbog poslovnih razloga** koji moraju biti ispunjeni da bi Osiguranik mogao samostalno izmijeniti Rok otplate kredita u slučaju Izmjene roka otplate kredita zbog poslovnih razloga te da bi Kredit bio osiguran:

2. KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI ZA IZMJENU ROKA OTPLATE KREDITA ZBOG POSLOVNIH RAZLOGA

2.1. U ODNOSU NA IZVOZNIKA (KORISNIKA KREDITA)

Svi prethodno navedeni pod 1.1.1. Kriteriji prihvatljivosti za uključenje kredita u portfelj u odnosu na Izvoznika (Korisnika kredita) moraju biti ispunjeni na dan odobrenja Izmjene roka otplate kredita zbog poslovnih razloga, pri čemu će se relevantnom smatrati dokumentacija iz koje je Osiguranik navedeno utvrdio prilikom obrade zahtjeva za izmjenu roka otplate kredita²⁴.

2.2. U ODNOSU NA KREDIT

Sljedeći Kriteriji u odnosu na Kredit moraju biti ispunjeni na dan odobrenja Izmjene roka otplate kredita zbog poslovnih razloga, pri čemu će se relevantnom smatrati dokumentacija iz koje je Osiguranik navedeno utvrdio prilikom obrade zahtjeva za izmjenu roka otplate kredita²⁴:

Vrsta	Pojedinačni, okvirni ili revolving krediti
Namjena	<ul style="list-style-type: none">(i) Krediti moraju biti novi krediti za likvidnost.(ii) Sredstva Kredita Osiguranik ne smije isplatiti te Korisnik kredita ne smije koristiti za refinanciranje ili prijevremeno podmirenje obveza za postojeća zaduženja (kredite, leasinge i sl.) kod Osiguranika ili drugih financijskih institucija²⁵.(iii) Sredstva Kredita Osiguranik smije isplatiti te Korisnik kredita smije koristiti za podmirenje obveza koje redovno dospijevaju tijekom razdoblja korištenja Kredita ili su redovno dospjele prije razdoblja korištenja Kredita, prema Osiguraniku i drugim financijskim institucijama u skladu s otplatnim planovima u trenutku sklapanja tih ugovora o kreditu, pri čemu najviši iznos Kredita koji se može isplatiti i koristiti za podmirenje tih obveza iznosi 35% ukupnog iznosa Kredita.(iv) Sredstva Kredita Osiguranik smije isplatiti te Korisnik kredita smije koristiti i za povrat sredstava Korisniku kredita (refundaciju) za troškove ranije plaćene od strane Korisnika kredita, a koji su nastali najranije u razdoblju od 6 mjeseci prije dana zaprimanja zahtjeva za kredit i koji su od strane Osiguranika ocijenjeni prihvatljivima u skladu s prihvatljivom namjenom Kredita iz Programa osiguranja, pri čemu kod refundacije troškova plaćenih od strane Korisnika kredita prema financijskim institucijama, iznos refundacije za te troškove može iznositi do najviše 35% ukupnog iznosa Kredita. Iznos refundacije troškova plaćenih od strane Korisnika kredita prema ostalim dobavljačima koji nisu financijske institucije nije ograničen.(v) Za plaćanje obveza prema financijskim institucijama iz prethodne dvije točke (podmirenje redovnih dospjeća i refundacije) može se koristiti zajedno najviše 35% ukupnog iznosa Kredita.

²⁴ Ako od zaprimanja dokumentacije na temelju koje se kriteriji utvrđuju, do odobrenja Izmjene roka otplate kredita zbog poslovnih razloga, protekne više od 3 mjeseca, Osiguranik će utvrditi i dokumentirati (kroz Izjavu Osiguranika koju dostavlja Osiguratelju uz Odštetni zahtjev) da nije bilo izmjena u odnosu na prikupljenu dokumentaciju ili pribaviti novu (ažuriranu) dokumentaciju.

²⁵ HBOR kao kreditor, kreditne institucije u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama, leasing-društva u skladu sa Zakonom o leasingu, faktoring društva u skladu sa Zakonom o faktoringu

-
- (vi) Ako se sredstva Kredita isplaćuju u korist Korisnika kredita, a Osiguranik inače po propisima, svom standardnom postupanju te po Ugovoru o kreditu, ne provjerava namjenu korištenja tih sredstava Kredita, Osiguranik se nakon isplate oslobađa odgovornosti od daljnje provjere namjene.
-

Iznos

Najviši iznos Kredita po jednom Korisniku kredita određuje se ovisno o tome kako je utvrđen kriterij izvoza iz Kriterija prihvatljivosti za uključenje kredita u portfelj u odnosu na Izvoznika (Korisnika Kredita) iz točke 1.1.1., podtočke (iv) kriterija Izvoznika ovog Programa osiguranja, te može iznositi najviše u visini:

- a) planiranog iznosa potrebne likvidnosti (obrnih sredstava) Korisnika kredita u razdoblju korištenja Kredita, ako je kriterij izvoza utvrđen u odnosu na potrebni udio (%) izvoznog prihoda / prihoda od noćenja u poslovnim prihodima ili za dobavljače takvih izvoznika (točka a) podtočke (iv)), ili
- b) planiranog iznosa nerealiziranih ili nenaplaćenih ugovora/narudžbi za jedan ili više izvoznih poslova u trenutku korištenja Kredita, ako je kriterij izvoza utvrđen u odnosu na izvozne ugovore/narudžbe ili za dobavljače takvih izvoznika (točka b) podtočke (iv)).

Osiguranik utvrđuje najviši iznos Kredita u skladu s iznosom koji Korisnik Kredita navodi u Izjavi o potrebnoj likvidnosti (obrnim sredstvima), te njezinim privitcima.

Glavnica Kredita može se uvećati za trošak Premije.

Valuta

u EUR

**Pomak roka
otplate kredita**

Zadnji dan Roka otplate prolongiranog Kredita smije biti najduže šest godina od datuma zaključenja inicijalnog Ugovora o kreditu.

Svi pojmovi koji su u ovom Programu osiguranja označeni velikim slovom, imaju značenje kao što je definirano u Općim uvjetima.